

tukinainen
R A I S K A U S K R I I S I K E S K U S

Vuosikirja
2005

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

Tukinainen on alueensa palvelujen tuottajana keskeisessä asemassa - yhdistyksen kuluneesta vuodesta 2005	3
Tukinaisen työ on asiakaslähtöistä - terapeuttisista palveluista	5
Valtakunnallisen juristipuhelimen soitot lisääntyivät vuonna 2005	10
Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut -projekti on käynnistynyt hyvin tuloksin	12
Konsultointi ja kouluttaminen täydentävät ammatillista osaamista	13
“Sul on oikeus” - nuorten seksuaalisesta itsemääräämisoikeushankkeesta	15
Tiedotus on osa Tukinaisen vaikuttamistyötä	16
Tukinaisen haasteet ja niihin vastaaminen tulevaisuudessa	18

Tukinainen on alueensa palvelujen tuottajana keskeisessä asemassa – yhdistyksen kuluneesta vuodesta 2005

Raiskauskriisikeskus Tukinainen on valtakunnallinen, ammatillinen asiakastyön osaamiskeskus, jota hallinnoi Tukinainen ry. Tukinainen tarjoaa maksutonta juridista ja terapeutista ammattiapua seksuaalista väkivaltaa ja/ tai hyväksikäyttöä kokeneille ja heidän läheisilleen. Muita tehtäviä ovat seksuaalisen väkivallan kohtaamiseen ja hoitoon sekä juridisiin kysymyksiin liittyvän tietotaidon valtakunnallinen lisääminen eri tavoin sekä hallinnolliset tehtävät ja tiedottaminen. Myös ennaltaehkäisevä työ ja eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö ovat tärkeitä. Lisätietoja Tukinaisen toiminnasta ja organisaatiosta saat [www-sivuilta: www.tukinainen.fi](http://www.tukinainen.fi). Vuosi 2005 oli itsenäisen Tukinaisen kolmas toimintavuosi.

Tukinainen ry muutti tammikuun lopussa uusiin, toiminnan kannalta olennaiset ehdot täyttäviin tiloihin. Tilat ovat tasoltaan vaatimattomammat kuin edellisessä osoitteessa, mutta mahdollistavat erilaisten projektien toteuttamisen ja harjoittelijoiden työskentelytilojen järjestämisen. Asiakastapaamiset ja ryhmien toiminta, sekä verkostotyö ja koulutustilaisuudet onnistuvat näissä tiloissa hyvin. Asiakkaat ja henkilökunta ovat olleet näihin tiloihin tyytyväisiä.

Kuluneen vuoden aikana asiakastyötä ovat mm. askarruttaneet oikeusturvan toteutumiseen liittyvät kysymykset. Raiskauksen kokeneilta on joissakin tapauksissa evätty tutkimuksen kalleuteen vedoten oikeuslääketieteellinen tutkimus, elleivät he ole terveystieteeseen hakeutuessaan halunneet ilmoittaa tapahtuneesta heti poliisille. Näin on menetetty tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, kuten näytteet, jotka oikein otettuina ja säilytettyinä todistaisivat tekijää vastaan. Usein seksuaalirikoksen kohteeksi joutuneet ovat sellaisessa tilassa, etteivät he heti kykene tarkastelemaan kokemustaan rikoksena, josta tulisi ilmoittaa välittömästi poliisille. Suomen kaltaisessa oikeusvaltiossa jokaisella tulisi olla oikeus työstää itseään kohdannutta traumaa, kunnes kykenee käsittelemään asiaa oikeudellisessa mielessä.

Raiskausten yhteydessä käytettyjen tyrmäystippen osuus on kasvanut. Monet em. aineista häviävät verestä nopeasti, kun taas uhrin tokkurainen tila jatkuu pitkään estäen häntä hakemasta apua. Kehottaisimme, että tyrmäystippen käyttöä epäilevät seksuaalirikosten uhrin hakeutuisivat mahdollisimman nopeasti asianmukaisiin tutkimuksiin. Tyrmäystippoihin liittyvä käyttö viittaa samaan/samoihin tekijöihin. Toivomme, että viranomaiset ottaisivat vakavasti nämä epäilyt ja mahdollinen järjestäytyneet toiminta saataisiin nopeasti kuriin.

Raiskauskriisikeskus Tukinainen rooli valtakunnallisen tietopankin kerääjänä on koko ajan korostunut. Koulutus-, konsultaatio- ja työnohjausapua haluavien eri ammattilaisten määrä kasvaa jatkuvasti. Pääkaupunkiseudulla eri alojen työntekijät saavat muita helpommin em. palveluja kuin muualla toimivat, koska Tukinainen toimipiste sijaitsee Helsingissä. Etelässä kunnatkin osallistuvat kustannuksiin jonkin verran enemmän. Myös muualla maassa olisi yhä enenevässä määrin tarvetta henkilökohtaisiin asiakastapaamisiin ja verkostotapaamisiin. Kriisipalveluille olisi kysyntää myös useammalla alueella, kuten Jyväskylässä ja Rovaniemellä. Näistä keskuksista käsin pystyttäisiin tehokkaasti keskittymään Keski- ja Pohjois-Suomen asiakkaiden ja eri ammattilaisten palvelemiseen.

Tukinainen ja Ensi- ja turvakotien liiton yhteistyöprojekti ”Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut” käynnistettiin keväällä 2004. Hanke on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi: uusia asiakasryhmiä on tavoitettu ja toimijoita, uusia asiakkaita on myös saatettu molempien järjestöjen peruspalvelujen piiriin. Projekti on saanut paljon positiivista palautetta varsinkin eri alojen ammattilaisilta, ja sen kolmihenkinen työryhmä on ollut hyvin työllistetty.

Suomen kulttuurirahaston apurahan turvin voitiin palkata osa-aikainen työntekijä nuorten parissa tehtävään ennaltaehkäisevään työhön. Vaikka fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen terveys ovat suomalaisille tuttuja termejä, seksuaalinen terveys on vielä usein tuntematon käsite ja juuri se on uhattuna silloin, kun ihminen joutuu seksuaalisen hyväksikäytön tai väkivallan kohteeksi. Hankkeen avulla saadaan myös uusia yhteistyökumppaneita ja laajennetaan verkostoja.

Tukinaisen työ on asiakaslähtöistä – terapeuttisista palveluista

Ammatillinen pätevyys, luottamuksellisuus ja asiakkaan tarpeista lähtevä työskentely ovat Tukinaisen kantavia periaatteita. Suhde asiakkaisiin on avoin: pohdinnan alla olevista kysymyksistä keskustellaan aina asiakkaan kanssa ja ongelmaa yritetään ratkoa yhdessä. Em. tapauksissa Tukinaisen moniammatillinen osaaminen on sekä työn että asiakkaiden turva. Asiakkaan tilanteita voidaan pohtia laajalti ammatillisesta, eettisestä ja laillisesta näkökulmasta.

Vuonna 2005 käynnistettiin Tukinaisen ryhmätoimintojen arviointi ja kehittäminen, jonka painopiste on vuodessa 2006. Ryhmien kehittämistarpeita ja menetelmiä sekä kohderyhmiä arviointiin keskustelemalla eri vaihtoehdoista ja luomalla tältä pohjalta puitteita jatkuvalle kehittämistyölle vuodesta 2006 alkaen. Tarkoituksena on, että Tukinaisen ryhmät palvelisivat entistä paremmin Tukinaisen asiakkaita ja valtakunnallista palvelujen kehittämistä. Tukinaisen tehtävänä on auttaa asiakkaita, mutta myös toimia resurssikeskukseksi alan ammattilaisille luomalla uusia työmuotoja, kokeilemalla menetelmiä, ja jakamalla tätä tietoa muiden käyttöön raportoinnin ja kouluttamisen keinoin.

Esimerkkinä ryhmätoiminnan kehittämistä voidaan mainita pilottina toiminut kirjoittajaryhmä. Seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön kokemusten käsittelyssä perustana olivat kirjallisuusterapeuttiset menetelmät. Kirjoittamisen avulla on mahdollisuus konstruoida kipeitä kokemuksia kertomuksiksi ja työstää tällä tavoin seksuaalisen väkivallan aiheuttamaa traumaa. Voimavarasuuntautuneen kriisityön menetelmät tukivat tätä prosessia. Asiakkaiden arviot ryhmäkokemuksestaan olivat myönteisiä.

Tukinaisen valtakunnallinen maksuton puhelinlinja on päivystysaikaan niin kuormittunut, etteivät kaikki avuntarvitsijat saa tarvitsemaansa apua välittömästi. Kriisityöntekijät pyrkivät arvioimaan asiakkaan tilanteen ja keskittyvät akuutin avun tarvitsijoihin. Puhelimen tarkoitus on tukea asiakkaan toipumista ja auttaa häntä löytämään tiensä paikallisen avun piiriin. Tarkoituksen saavuttaminen merkitsee myös työntekijöiltä eettisyyttä, ammattitaitoa ja kiinteää yhteistyötä.

Soitoista suurin osa koski edelleenkin raiskausta tai raiskausyritystä ja lapsuudenaikaista seksuaalista hyväksikäyttöä. Kriisilinjalle soitetaan myös mm. parisuhdeväkivaltaan, seksuaaliseen ahdisteluun ja häirintään sekä insesstiepäilyihin liittyvissä kysymyksissä. Kriisipuhelimeen tulee myös runsaasti konsultaatiopuheluja, joissa eri alojen ammattilaiset keskustelevat päivystäjän kanssa haastavaksi kokemastaan asiakastilanteesta tai kysyvät neuvoja, ohjeita ja tietoa seksuaalisen väkivallan ja/tai hyväksikäytön uhrien hoitoon.

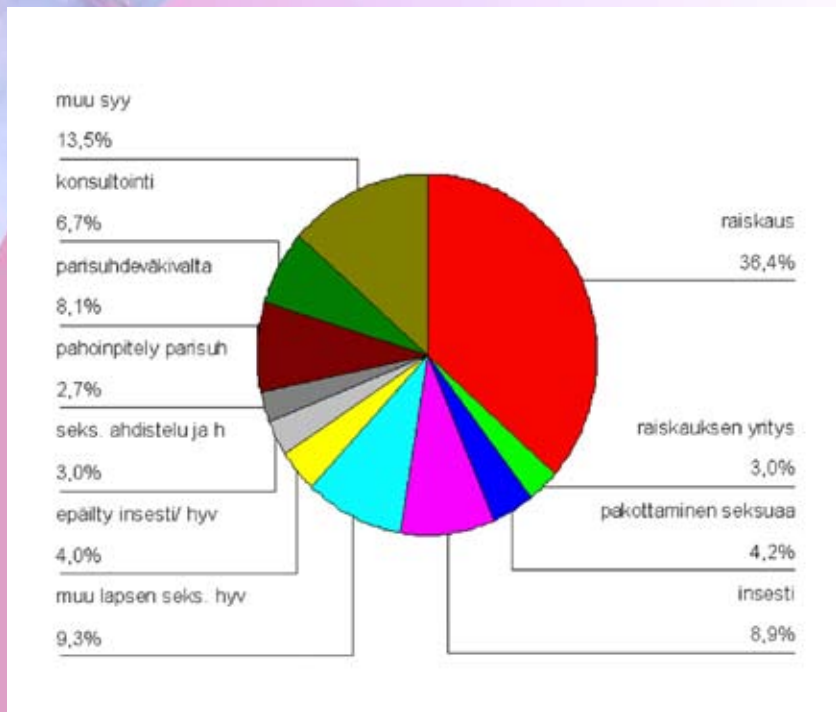
Elisa Oyj:n puhelinerittelyn mukaan kriisilinjalle tuli yhteensä 12578 soittoa tai soittoyritystä 1.1.-31.12.2005 välisenä aikana. Päivystäjät pitivät myös ”tukkimiehen kirjanpitoa” käydyistä keskusteluista. Tämän tilaston mukaan päivystysvuoron aikana käytiin enimmillään 19 ja keskimäärin 7 puhelinkeskustelua. Vuoden aikana kriisi- ja juristipäivystykseen on ottanut yhteyttä noin kolme uutta asiakasta päivässä, yhteensä 1022 uutta asiakaskontaktia.

Tukinaisen kriisiryhmät toimivat vakiintuneen käytännön mukaisesti. Avoin keskusteluryhmä kokoontui kerran viikossa keskiviikkoisin, heinäkuuta lukuun ottamatta, yhteensä 42 kertaa. Kiinteät kriisiryhmät kokoontuivat 20 kertaa, toinen kevään, toinen syksyn kuluessa. Raiskauskriisiryhmä (CPT-ryhmä) kokoontui 12 kertaa vuonna 2005. Viikonloppuryhmiä järjestettiin yhteensä neljä.

Taulukko 1. Kriisi- ja juristipäivystykseen tulleet uudet yhteydenotot 1.1.-31.12.2005 välisenä aikana jakautuivat seuraavasti soiton syyn perusteella:

raiskaus tai raiskausyritys	364
konsultointi	64
muu lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	86
muu syy (mm. yleiset oikeudelliset asiat, parisuhdevaikeudet, seksuaaliset ongelmat)	128
insesti	82
parisuhdeväkivalta	75
insesti-/ hyväksikäyttöepäily	37
pakottaminen seksuaaliseen tekoon	39
seksuaalinen ahdistelu ja häirintä	28
pahoinpitely parisuhteen ulkopuolella	26
ei tietoa	-
yhteensä	929

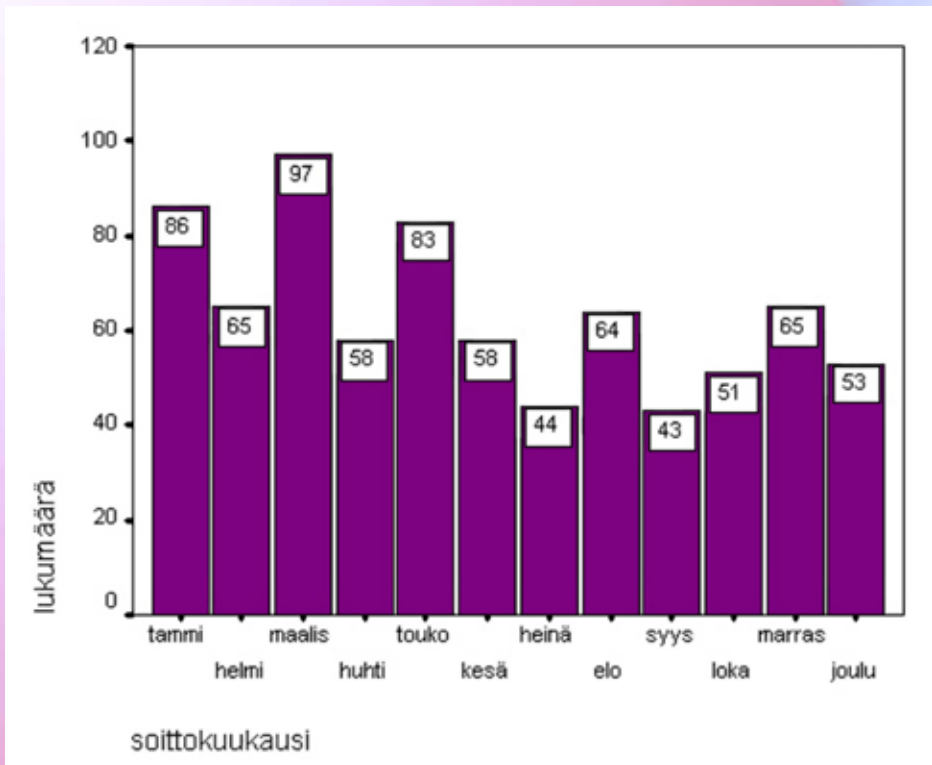

Kaavio 1. Lukuja tarkasteltaessa on huomattava, että sama puhelu saattoi koskea samanaikaisesti useampaa aihealuetta, esimerkiksi raiskaus ja konsultaatio. Suurimmassa osassa soitoista teosta oli kulunut aikaa joko alle kaksi viikkoa tai yli kymmenen vuotta.

Taulukko 2. Kriisipuhelimeen (puh. 0800-97899) tulleet puhelut kuukausittain Elisa Oyj:n erittelyn mukaan ajalla 1.1.-31.12.2005:

tammikuu	helmikuu	maaliskuu	huhtikuu
1213	933	1302	1720
toukokuu	kesäkuu	heinäkuu	elokuu
934	962	943	748
syyskuu	lokakuu	marraskuu	joulukuu
1129	888	882	924

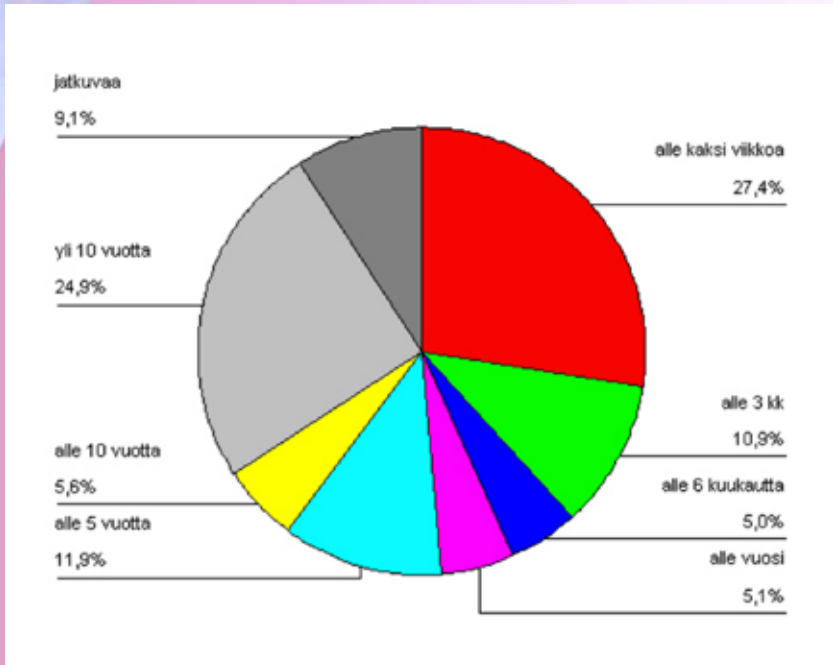
Kaavio 2. Kriisi- ja juristipäivystykseen tulleet uudet yhteydenotot 1.1.-31.12.2005 välisenä aikana kuukausittain. Uusilla yhteydenotoilla tarkoitetaan ensimmäistä kertaa päivystyslinjoille soittavia.

Kriisi- ja juristilinjoille tulleiden puheluiden lisäksi sekä asiakas- että varsinkin konsultaatiopuheluita tulee runsaasti myös toimistoon ja työntekijöiden suoriin numeroihin, joten ne puhelut eivät näy tilastoissa.

Henkilökohtaisia kriisiterapia-aikoja kysytään ja tarvitaan huomattavasti enemmän kuin on mahdollisuus antaa. Useat asiakkaat ovat vaarassa jäädä ilman tarvitsemaansa kriisihoitoa. Vuonna 2005 kriisitapaamisia järjestettiin kaikkiaan 417.

Kaavio 3. Teosta kulunut aika soitettaessa kriisi tai juristipäivystykseen 1.1.-31.12.2005.

Valtakunnallisen juristipuhelimen soitot lisääntyivät vuonna 2005

Tukinaisen valtakunnallisessa, maksuttomassa juristipuhelimesta asiakkaat voivat keskustella lakimiehen kanssa ja saavat tarvittaessa oikeudellista neuvontaa. Myös tapaamisaikoja juristin kanssa on mahdollista järjestää. Juristipuhelin päivysti maanantaista torstaihin klo 14-17 ja perjantaisin klo 9-17 lähisuhdeväkivaltaa koskevissa kysymyksissä. Asiakkaiden jättämiin soittopyyntöihin on vastattu myös päivystysajan ulkopuolella.

Taulukko 3. Elisa Oyj:n puhelinerittelyn mukaan juristipuhelimen soitot ja-
kaantuivat kuukausittain seuraavasti:

tammikuu	helmikuu	maaliskuu	huhtikuu	toukokuu
118	137	218	203	106
kesäkuu	heinäkuu	elokuu	syyskuu	lokakuu
219	97	226	215	133
marraskuu	joulukuu			
189	187			

Juristilinjalle soittivat seksuaalista väkivaltaa/hyväksikäyttöä kokeneet tai niiden yrityksen kohteeksi itse joutuneet, mutta myös heidän läheisensä. Yhä yleisempää on se, että eri alojen ammattilaiset soittavat lakimiehelle konsultaatiotarkoituksessa. Tällaisia esimerkkejä ovat sosiaaliviranomaiset ja terveydenhoitoalan työntekijät sekä poliisi tai syyttäjä, jotka ottavat yhteyttä rikoksen uhria koskevassa asiassa.

Puhelinpäivystyksen lisäksi sähköpostin käyttö on lisännyt yhteydenottoja. Sähköposti on ollut ensiarvoisen tärkeä väline kommunikoitaessa esimerkiksi kuulovammaisten kanssa. Sähköistä yhteydenottoa ovat suosineet myös ne asiakkaat, joiden ei ole ollut mahdollista soittaa päivystysaikana niin, että intymiteettisuoja olisi säilynyt. On myös niin, että joillekin on helpompi kirjoittaa kuin puhua itseään kohdanneista asioista.

Tukinaisen juristilla oli kaikkiaan yli 60 asiakastapaamista. Asiakkaat ovat pääosin eri puolella Suomea seksuaalirikoksen uhriksi joutuneita naisia ja tyttöjä. Joukossa on myös joitakin ulkomailla, esimerkiksi loma- tai työmatkalla, raiskatuksi tulleita, joita on voitu auttaa antamalla tietoa uhrin oikeuksista ja yhteistyötahoista lähinnä EU-maissa. Myös uhrien omaiset ja läheiset ovat usein halunneet keskustella lakimiehen kanssa, ja joskus asiakkaalla on mukanaan tukihenkilö.

Seksuaalirikoksiin liittyviä toimeksiantoja oli 19, joista 16 oli vireillä 31.12.2005. Osa jutuista on vielä esitutkintavaiheessa tai syyteharkinnassa. Syytenimikkeinä jutuissa ovat olleet mm. raiskaus, väkisinmakaaminen, törkeä raiskaus, törkeän raiskauksen yritys, seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. Tukinaisen juristi toimi myös avustajana kuulusteluissa sekä avusti lähestymiskieltoasioissa. Lisäksi hän avusti valtiokonttoriin tehtävien hakemusten laatimisessa.

Seksuaalisen väkivallan kriisissä oleva asiakas tarvitsee asiantuntevaa tukea ja oikeudellista apua jaksakseen läpi oikeusprosessin ja voidakseen saattaa tekijän vastuuseen teostaan. Seksuaalirikoksen uhrin voimavarat valvoa etujaan itse ovat usein hyvin rajalliset.

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut –projekti on käynnistynyt hyvin tuloksin

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut –projekti on Tukinainen ry:n ja Ensi- ja turvakotien liitto ry:n valtakunnallinen yhteishanke. Projektin koordinaatiosta vastaa Raiskauskriisikeskus Tukinainen. Projektin rahoittajana toimii RAY. Nelivuotinen projekti käynnistettiin toukokuussa 2004. Projektista on tähän mennessä kerätty tietoa ja esiin tulleita kysymyksiä on kirjattu ylös myös tulevaa raportointia varten. Tietoa ongelmakohdista saatiin yhteistyökumppanien tapaamisten perusteella sekä perjantaisin toimivasta puhelinpäivystyksestä ja toimeksiantojen hoitamisesta. Projektissa laadittiin mainostoimisto SEK & Greyn toteuttamana ja sponsoroimana esite, jonka tarkoituksena on tiedottaa projektista ja sen palveluista. Esitettä on levitetty yhteistyötahoille, esim. neuvoloihin ym. terveydenhuollon toimipaikkoihin.

Puhelinpäivystys on osoittautunut tarpeelliseksi. Lähisuhdeväkivaltaan liittyviä yhteydenottoja oli yhteensä 193 kappaletta. Puhelinneuvontaa annettiin erilaisissa kysymyksissä; esim. lasten seksuaalisissa hyväksikäyttötapauksissa, lasten huolto- ja tapaamisoikeusasioissa, pahoinpitelyasioissa ja avioero- sekä yhteiselämän lopettamisasioissa.

Projektissa otettiin hoidettavaksi yhteensä 40 asiakasta, joista monilla oli useita toimeksiantoja. Toimeksiannot koskivat mm. seuraavia asioita: lähestymiskiellon hakemista ja lähestymiskiellon rikkomista, lasten huolto- ja ta-paamisoikeutta sekä lasten elatusapua, avioeroa ja tähän liittyviä kysymyksiä. Toimeksiantojen lisäksi projektissa konsultoitettiin mm. kriisityöntekijöiden lähettämiä asiakkaita. Valtaosa toimeksiannoista tulivat turvakodeista ja muiden yhteistyökumppanien tahoilta.

Projektin koulutusmahdollisuuksia markkinoitiin yhteistyökumppaneille ja asia herätti kiinnostusta heidän keskuudessaan. Koulutusta annettiin myös maksutta yhteiskunnallisessa vaikuttamis- ja verkostoitumistarkoituksessa. Koulutuksia pidettiin yhteensä kahdeksan kappaletta eri tahoille. Lisäksi ”Kenelle lyönnit kuuluvat?” -oppaaseen laadittiin juridista koulutuskalvo-materiaalia.

Projektissa pyrittiin verkostoitumaan laajasti, jotta kyettäisiin muodostamaan käsitys palvelun-tarjoajista ja kysynnästä sekä pystyttäisiin tarvit-taessa ohjaamaan asiakas eteenpäin. Yhteistyö eri järjestöjen ja viranomaisten kanssa on käynnistynyt hyvin. Projekti on luonut kontaktin noin 30 yh-teistyötahoon. Esimerkkeinä yhteistyökumppaneista voidaan mainita mm. Rikosuhripäivystys, Lyömätön linja, Miesten kriisikeskus, A-klinikkasäätiö, sosiaali- ja terveysministeriö ja ulkoministeriö.

Konsultointi ja kouluttaminen täydentävät ammatillista osaamista

Kriisityön konsultaatiolle oli edelleen kysyntää, johon ei pystytty kaikilta osin vastaamaan resurssien puutteen vuoksi. Eri alojen ammattilaiset ympäri maata toivoivat akuuttia apua ajankohtaiseen, tiettyä asiakasta koskevaan ammatil-liseen ongelmaansa.

Konsultointitarve saattoi koskea yksittäisen työntekijän lisäksi työyhteisöä. Esimerkiksi Tukinaisen kriisityöntekijöitä toivottiin mukaan asiakasta/asiakkaita koskevien työmenetelmien, työskentelytapojen tai ongelmien arviointiin ja ratkaisuvaihtoehtojen etsimiseen. Joskus yhteydenoton syynä oli yksinkertainen joko tai -asetelma, jonka ratkaisemiseen haluttiin apua. Toisinaan kuitenkin ongelmana oli laaja ammatillis-eettinen kysymyksenasettelu, johon voi liittyä juridisia velvollisuuksia tai toimintaa rajoittavia tekijöitä.

Konsultaatio oli pääasiassa puhelintyötä, mutta myös henkilökohtaisten tapaamisten yhteydessä toteutuvaa, esimerkiksi vierailujen aikana, keskustelutyypistä pohdintaa. Juristin konsultoinnin aiheina olivat asiakkaiden oikeusprosessit ja lähestymiskieltoasiat. Vastauksia haluttiin sekä yleisluontoisesti että yksittäisiin tapauksiin liittyen.

Osa puhelinkonsultoinnista tapahtui päivystysaikana, osa sen ulkopuolella. Puhtaan juridisen tiedon jakamisen lisäksi käytännön neuvojen antaminen mitä erilaisimmissa tehtävissä toimiville kenttätyöntekijöille oli jokapäiväistä. Seksuaalinen väkivalta ja hyväksikäyttö on erityisalue, jossa käytännön juridiset ohjeet ja neuvot seksuaalirikoksen kohteeksi joutuneen kohtaamisessa ovat välttämättömiä kuin myös henkilökohtainen, luottamuksellinen kontaktikin. Tavoitteena on, että Tukinaisen juristin lähestyminen ja konsultointi olisi mahdollisimman helppoa ja mutkatonta vaikeisakin tilanteissa.

Erityisesti pääkaupunkiseudulla asiakkaita ohjattiin terveyskeskuksista ja psykiatristen sairaaloiden poliklinikoilta ja osastoilta Tukinaisen kriisitapaamisiin ja kriisiryhmiin. Tukinaisessa työskenteleviltä terveysalan ammattilaisilta pyydettiin asiakkaille myös läheteitä, lausuntoja ja potilaskertomusten yhteenvedoja jatkohoidon järjestämistä varten sekä osallistumista potilaan hoitokoukuihin. Yhteistyö sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa lisääntyi kaiken aikaa. Yhteistyö hyödytti sekä asiakkaita että työntekijöitä muun muassa niin, että hoito pystyttiin järjestämään aiempaa suunnitelmallisemmin.

Tukinainen järjesti koulutustilaisuuksia ja opintokäyntejä resurssiensa mukaan. Tarkoituksena on tiedottaa ja kouluttaa seksuaaliseen väkivaltaan ja hyväksikäyttöön liittyvistä erityiskysymyksistä sekä rakentaa ja kehittää yhteistyöverkostoja. Opintokäynti- ja harjoittelijamahdollisuudella pyrittiin vaikuttamaan myös ennakoivassa mielessä viranomaiskäytäntöihin ja asiakkaan kohtaamiseen.

Tukinainen osallistui seksuaalikasvatuksen kehittämishankkeisiin. Vieraillemalla kouluissa ja nuorisotaloilla haluttiin ennalta ehkäistä seksuaalista väkivaltaa, hyväksikäyttöä ja häirintää sekä edistää näiden ilmiöiden julkituloa ja väkivaltaa kokeneiden hoitoon hakeutumista pitkäaikaisvaikutusten välttämiseksi.

Tukinainen työntekijät tekivät tilauksesta räätälöityjä koulutuksia eri ammattilaistahoille ja ammatillisiin oppilaitoksiin. Ensi kertaa toteutettiin laajahko lukukauden mittainen koulutuskokonaisuus erikoissairaanhoidolle. Kouluttaminen oli osa useimpien Tukinainen työntekijöiden toimenkuvaa.

”Sul on oikeus” – nuorten seksuaalisesta itsemääräämisoikeushankkeesta

Keväällä 2005 Suomen kulttuurirahasto myönsi Tukinaiselle apurahan projektiin, jolla pyritään ennalta ehkäisemään nuoriin kohdistuvaa seksuaalista häirintää, hyväksikäyttöä ja väkivaltaa sekä sen seurauksia. Työhön palkattiin yksi osa-aikainen kouluttaja, joka tarjosi valtakunnallisesti vierailuoppitunteja kouluihin ja konsultaatiopalveluja em. aiheesta opettajille sekä nuorten parissa työskenteleville henkilöille.

Oppituntien tueksi kouluttaja suunnitteli Tärppi –seksuaalioikeusmusiikkipelin. Projektia varten tehtiin myös cd-levy, jonka aiheena on seksuaalinen itsemääräämisoikeus ja oikeus väkivalttomaan elämään.

Hanke näkyi myös julkisuudessa muun muassa pohjoisessa paikallisissa leh-
dissä, Kenen Asia –seminaarin myötä myös uutisissa 20.9. (TV1, MTV3).

Yhteistyö vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen seksuaalisen väkivallan
vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi

Sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä viranomaisverkoissa vaihdettiin tietoa
ja vaikutettiin eri yhteistyömuotojen, koulutuksen ja konsultoinnin kautta.
Tukinainen yhteistyökumppaneita olivat mm. Rikosuhripäivystys, Psykolo-
giliitto, Amnesty Internationalin Suomen osasto, Ensi- ja turvakotien liitto ja
Pro-tukipiste.

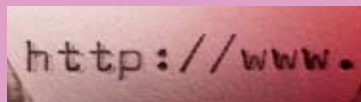
Tukinainen tarvitsee myös kansainvälisiä
kontakteja toimiessaan ainoana seksuaaliseen
väkivaltaan ja hyväksikäyttöön sekä sen hoitoon
keskittyneenä kriisikeskuksena Suomessa.
Tukinainen kuului edelleen RCNE –verkostoon
(Rape Crisis Network of Europe), mutta nykyi-
set resurssit eivät ole riittäneet välttämättömään
yhteyksien ylläpitämiseen ja laajentamiseen.

Tukinaisessa vieraili vuonna 2005 Lundin yliopistollisen sairaalan ylilääkäri
raiskauskriisipalvelujen konsultoinnin merkeissä, sekä Irlannin kriisikeskuksen
johtaja.

Tiedotus on osa Tukinaisen vaikuttamistyötä

Tukinainen osallistui edelleen yhteiskunnalliseen keskusteluun seksuaalista
väkivaltaa koskevissa asioissa. Erityisesti keskusteluihin nousivat seksuaa-
lisen väkivallan uhrien palvelujen saatavuudessa esiintyvät vaikeat ongelmat,
palvelujen alueellinen eriarvoisuus ja kansainvälisinä kysymyksinä erityisesti
ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyvien palveluiden kehittämissyrkimykset.

Toimiminen eri yhteistyöryhmissä, keskustelu mediassa, viralliset ja epäviralliset keskustelut päätöksentekijöiden kanssa, lausunnot ja kannanotot lakiesityksiin ja kansallisiin strategioihin, kouluttaminen, asiantuntijakonsultaatio ja ruohonjuuritason yhteistyö monien eri ammattilaisten ja tahojen kanssa sekä tärkeimpänä seksuaalisen väkivallan uhrien kohtaaminen olivat Tukinaisen vaikuttamistyötä.

Tukinainen antoi asiantuntijalausuntojaan mm. seuraaviin kysymyksiin:

- Lausunto oikeusministeriön lainvalmisteluosastolle rikosvahinkolain uudistamistyöryhmän mietinnöstä (Työryhmämietintö 2004:16)
 - mm. henkisen kärsimyksen korvaaminen seksuaalirikoksen uhrille
 - Tukinainen oli asiantuntijana kuultavana Eduskunnan lakivaliokunnassa 18.11.2005 liittyen rikosvahinkolakia koskevaan hallituksen esitykseen HE 192/2005 vp
- Lausunto oikeusministeriön lainvalmisteluosastolle, koskien ehdotusta eräiden rikosten poikkeuksellista vanhentumista, (toisen henkilötodistuksen väärinkäyttöä ja lapsikaappausta) koskeviksi säännöksiksi (Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2005:6)
 - erityisesti lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten vanhentuminen
 - lapsiin kohdistuvien pahoinpitelyrikosten vanhentuminen
- Lausunto oikeusministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle ohjelmaehdotuksesta ”Kansallinen ohjelma väkivallan vähentämiseksi”
- Lausunto rikosasioiden sovittelusta eduskunnan lakivaliokunnalle, (HE 93/2005 vp, Lakivaliokunnan mietintö 13/2005 vp)
- Lausunto ehdotuksesta sisäasiainministeriön kansalais- ja kansalaisjärjestöstrategiaksi sisäasiainministeriölle

Jatkossa tiedotustoimintaa pyritään kehittämään mm. uudistamalla WWW-sivustoja käyttäjäystävällisemmiksi. Internetissä toimivan Tukinaisen sivuston merkitys toiminnan näkyvyyden kannalta on oleellinen. Elisa Oyj:n tilaston mukaan kävijöitä on kuukausittain keskimäärin 2 500. Esitemateriaalien tuottamista myös jatketaan. Ulospäin suuntautuvaa tiedottamista tehostetaan erilaisilla kampanjoilla.

Tukinaisen sisäistä tiedottamista kehitettiin sähköisempään suuntaan luomalla sähköisiä sovelluksia henkilökunnan käyttöön. Sovellusten tarkoitus on helpottaa henkilökunnan työskentelyä ja nopeuttaa tiedon saatavuutta. Samalla hyväksi koettuja sisäisen viestinnän käytäntöjä jatkettiin. Tällaisia ovat viikoittain ja kuukausittain järjestettävät palaverit.

Tukinaisen haasteet tulevaisuudessa ja niihin vastaaminen

Jatkossa Tukinainen pyrkii tehostamaan tiedotustoimintaansa panostamalla mm. erilaisten kampanjoiden suunnitteluun ja hiomalla ulkoisen tiedottamisen strategioita entisestään. Apua tarvitsevat kohderyhmät pyritään saamaan entistä paremmin Tukinaisen tarjoaman avun piiriin kehittämällä mm. ryhmätoimintaa. Nuorten parissa tehtävää ennaltaehkäisevää työtä pidetään myös tärkeänä ja sitä jatketaan. Eri viranomaistahoille suunnattua koulutustoimintaa kehitetään, koska on tärkeää, että seksuaalista väkivaltaa kokeneiden parissa työskentelevillä on mahdollisuus hankkia aiheesta täydennyskoulutusta, mikä edistää heidän ammatillista kehittymistään.

Edellä mainitut, lähitulevaisuuteen liittyvät haasteet nivoutuvat osaksi pidemmän tähtäimen suunnitelmaa. Tärkeää on, että palvelut ovat kaikkien avun tarvitsijoiden saatavilla yhdenvertaisesti koko maassa.

TUKINAISEN PALVELUJA

MAKSUTON KRIISIPUHELIN, puh. 0800-97899

Kriisipuhelin on avoinna ma-to klo 9-17, pe-su klo 17-24 (myös pyhinä ja niiden aattoina). Keskusteluapua ja tietoa seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan kysymyksissä. Myös henkilökohtaiset ajanvaraukset sekä tietoa ryhmistä ja viikonloppuryhmistä.

MAKSUTON JURISTIPÄIVYSTYS, puh. 0800-97895

Juristipäivystys on avoinna ma-to klo 14-17. Tietoa seksuaalirikosasioissa (mm. raiskaukset, parisuhdeväkivalta, lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, ahdistelu, lähestymiskielto). Myös henkilökohtaiset ajanvaraukset ja oikeusavustukset.

MAKSUTON JURISTIPÄIVYSTYS LÄHISUHDEVÄKIVALTAAN KOKENEILLE, puh. 0800-97895

Perjantaisin klo 9-17. Tietoa, tukea ja apua lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä oikeudellisissa ongelmissa. Myös konsultaatioapua ammattilaisille ja viranomaisille.

MUITA PALVELUJA

Tukinainen ry järjestää erilaisia ryhmiä (avoimet-, kiinteät- ja viikonloppuryhmät). Lisäksi myös henkilökohtaisia tapaamisia kriisityöntekijän tai/ ja juristin kanssa. Eri alojen ammattilaisille on tarjolla konsultaatioapua, koulutusta ja työnohjausta.

Tukinainen ry
PL 111, 00121 Helsinki
puh. 09-5860 360
office@tukinainen.fi
www.tukinainen.fi